

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry.
c/o Tapani Saimovaara
Päijäntentie 12 A 1
17200 Vääksy
www.phly.fi

Vastaanottaja: Kaavoitusarkkitehti Markus Lehmuskoski

Asia: Mielipide Teivaan alueen asemakaavamuutoksen II luonnoksesta

Teivaan alueen kaavaluonnoksesta 6.9.2016 pidetyn yleisötilaisuuden muistion mukaan liito-oravat on otettu tarkasti huomioon kaavaluonnosta laadittaessa. Emme kuitenkaan löytäneet kaupungin verkkosivuilta kaavan selvitysaineiston joukosta Lahdessa vuosina 2014–2015 tehtyä liito-oravaselvitystä tai sen Teivaan aluetta käsittelevää osaa. Selvitys on tuorein ja tarkin lajin esiintymisestä tehty kartoitus myös Teivaan ja sen lähiympäristön alueelta. Kaavaluonnoksessa KH-1 -merkinnällä varustettu kylpylähotellin kortteli tulee hyvin lähelle tuossa selvityksessä kartoitettua liito-oravareviiriä tai osittain sen päälle. Hankkeen kaikki vaikutukset reviiriin niin alueen rakentamisvaiheessa kuin sen käytön aikana tulee arvioida asianmukaisesti kaavaehdotusta varten.

Liito-oravan kulkuyhteydet, ekologinen käytävä

Oikeuskäytännön mukaan lisääntymis- ja levähdyspaikan lisäksi myös liito-oravan kulkuyhteydet tulee turvata. Tämä asia on merkittävä myös kaavoituksen kannalta. Teivaan kaavamuutosalueen kaakkoisen kulman kautta ja sitä mahdollisesti sivuten sijaitsee kulkuyhteys Teivaan ja Kariniemen liito-oravaesiintymien välillä. Jalkarannantien ja Satamaradanpolun risteysalueelle ja sen lähelle sijoittuva väylä on käytännössä ainoa kohta, jonka kautta kaupungin läntiset ja pohjoiset esiintymät ovat keskenään yhteydessä, ja tämän vuoksi ylitysväylä on erittäin tärkeä. (Salpausselän eteläpuolella liito-oravalle soveliaat teiden ja muiden avoimien alueiden ylityskohdat ovat kilometrien päässä. Teivaan ja muut Salpausselän alueen sekä kaupungin pohjoispuoliset liito-oravaesiintymät ovat kuitenkin näistä todennäköisesti kokonaan eristyksissä valtatie 12:n ja rakennettujen alueiden takia.)

Jalkarannantien ylittävä väylä on tunnistettu myös Lahden voimassa olevassa yleiskaavassa, jossa se on varustettu ”Ekologisen verkoston yhteystarve” -merkinnällä. Myös tuoreessa maakuntakaavaehdotuksessa edellytetään, että yksityiskohtaisessa kaavoituksessa turvataan mm. lajiston liikkumismahdollisuudet kyseisen yhteyden kautta.

Jos kaava-aineiston havainnekuvien esittämät tilanteet (ks. kuvat koillisesta ja kaakosta) vastaavat todellisuudessa tavoiteltua puuston ryhmitystä (ja korkeutta) Jalkarannantien ja Satamaradanpolun alueella, voivat liito-oravan kulkuyhteydet vaarantua vakavasti.

Liito-oravan kulkuyhteyksiä turvattaessa on tärkeää kiinnittää huomiota yhteyden laatuun. Ei riitä, että yhteyttä varten säästetään muutama puu, jolloin jo yksittäisen puun kaatuminen voi katkaista kulun kriittisessä kohdassa. Harvapuustoinen käytävä myös altistaa liito-oravan saalistajille. Toimivassa käytävässä on eri puusukupolvia, jottei yhteyteen tule ajallisia katkoksia. Teiden, katujen ja muiden avoimien alueiden ylityspaikkojen kohdalla puuston on oltava mahdollisimman täysipituista turvallisten ylitysten takaamiseksi. Teivaan kaava-alueen kaakkoiskulman ekologisen käytävän toimivuus tulee varmistaa säästämällä nykyinen puusto ja sitä tulisi vielä vahvistaa lisäämällä mahdollisuuksien mukaan uutta sukupolvea.

Kannattaa myös muistaa, että liito-orava indikoi ekologisten käytävien toimivuutta monille muille lajeille. Vastaavissa käytävissä liikkuvat mm. tiukasti metsämaastoa suosivat lintu- ja lepakkolajit. Kaavamääräyksissä tai -selostuksessa tulisi täsmällisesti ilmetä, miten luontoarvoja suojellaan ja miten ekologinen yhteys turvataan.

Oheisen liitteen ilmakuvaan on merkitty Jalkarannantien ja Satamaradanpolun alueen tärkeä ylitysalue, kuvassa on osoitettu nuolilla myös liito-oravan potentiaaleja liikkumisreittejä. Kaava-alueella ja sen lähistöllä on tärkeää turvata yhteyden säilyminen laadukkaana Salpausselän pohjoisrinteeseen asti.

Lintutörmäysriskien minimointi

Vesijärvi, sen perukka ja rannat ovat lintujen muuttoa ohjaava tekijä. Juuri Pikku-Vesijärven–Teivaan alueella liikkuu etenkin syysmuuton aikana keskimääräistä enemmän muuttajia, esimerkiksi hyönteissyöjäpikkulintuja ja tiaisia edellä mainitun ekologisen käytävän puustoa pitkin. Perukan matalimman kohdan kautta ohjautuu myös muuttavia vesilintuja, sadesäillä joskus hyvinkin matalalla. Alueelle aiottuja rakennuksia suunniteltaessa tulisi välttää laajoja lasipintoja ja ikkunoita, joihin linnut helposti törmäävät.

Lahdessa 30. päivänä syyskuuta 2016

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry.

Tapani Saimovaara
puheenjohtaja